

OBSAH

ÚVOD

1. Jeden muž – sedm epoch 10
2. Metternichovi životopisci v proměnách generací 14
3. Rizika a hranice Metternichova životopisu
od Heinricha von Srbika 17

I. PŮVOD

- Rodinné vazby a vzestup 25
4. Ministeriálové 26
5. Pánové z Kynžvartu 29
6. Svobodní pánové z Winneburgu a Beilsteinu 33
7. Hrabata jako bezprostřední členové říšského sněmu 37
8. Knížata ve vznešeném patře 41

II. GENERACE

- Starý režim a osvícenství 1773–1792 46
9. Rodičovský dům, dětství a výchova 46
10. Studia ve Štrasburku a Mohuči:
formování politicko-historického pohledu na svět 54

III. DVOJÍ KRIZE

- Říše a revoluce 1789–1801 64
11. Fin de siècle: volby císaře v letech 1790 a 1792 64
12. Rok 1789: Propuknutí Francouzské revoluce 67
13. Brusel a rakouské Nizozemí 80
14. Cesta do Velké Británie: poslední kámen do politického kosmu
mladého Metternicha 98
15. Zhroucení a útěk roku 1794 115
16. Nový začátek mezi Vídní, Kynžvartem a Slavkovem 126
17. Doba přechodu: diplomat čekající na své místo 1796–1801 137

IV. MEZI MÍREM A VÁLKOU

Vyslancecké zkušenosti 1801–1806	146
18. Drážďany 1801–1803: vyslanec na „pozorovacím postu“	146
19. Berlín 1803–1806: vyslanec na velkém jevišti diplomacie	157
20. Mír z Prešpurku a blížící se konec říše	167

V. SVĚTOVÁ VÁLKA

Expozice a stupňování 1806–1812	172
21. Doba velvyslancování v Paříži 1806–1809: v „jámě lvové“	174
22. Vyslanec na odvolání, Napoleonův zajatec s domácím vězením	205
23. Prozatímní ministr vymanévrovaný Napoleonem	214
24. Ministr nového kurzu: defenzivní politika doma a přípravy sňatku 1809/10 v zahraničí	226
25. Ministr zahraničí na cestách: 181 dnů u Napoleona	244
26. Konsolidace dovnitř a navenek 1810–1812	256

VI. SVĚTOVÁ VÁLKA

Peripetie a krize 1813	269
27. Metternichovo diskrétní sbírání sil	269
28. Taktická cesta k „ozbrojené mediaci“	278
29. Vstup Rakouska do války: aliance čtyř	296

VII. SVĚTOVÁ VÁLKA

Katastrofa a rozřešení 1814	314
30. Poslední boj proti Napoleonovi a prefigurace vídeňského uspořádání . . .	314
31. Druhá cesta do Anglie ve znamení Vídeňského kongresu	332
32. Metternich, válka a násilí v politice	339

VIII. EVROPA MEZI KONCEM A NOVÝM ZAČÁTKEM

Vídeňský kongres 1814/15	347
33. „Kosmopolitové“: právní založení na základě imperiálních pořádků	349
34. Mistrovský plán? Metternich mezi reálpolitikou, strategií a vizí	354
35. Kongres na pokraji krachu: krizová témata jako prubířský kámen rovnováhy	358
36. Habsburská říše: úběžník Staré říše a německé otázky	361

37. „Německo – spojené federativním svazkem“:
Metternichův podíl na založení Německého spolku 366
38. „Kongres tančí“ – zvláště u Metternicha 376

IX. DŮVĚRNÍK ŽEN A MAJORÁTNÍ PÁN 388

39. Ikonografie a dobová vázanost lásky 388
40. Politika a milenky: na dvorech v Drážďanech, Berlíně a Paříži 399
41. Vilemína Zaháňská a zmatení citů 404
42. Dorothea Lievenová: „blízkost milované“? 409
43. Manželky, děti, rodinná pouta a rány osudu 417

X. KONSTRUKCE A NOVÝ ZAČÁTEK

- Reforma a přestavba 1815–1818 435
44. Metternichova vize národnostní politiky na příkladu Itálie 435
45. Cesty do Itálie jakožto šťastné země, které nelze vládnout 441
46. Metternichův plán reorganizace celé monarchie 446
47. Habsburkové a Německý spolek: sebezajištění Metternicha
a Pruska roku 1817/18 451

XI. DEFENZIVNÍ BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA

- Obrana před nebezpečím v horizontu
vídeňského systému let 1815–1829 457
48. Napoleonových „sto dní“: aktivace evropského bezpečnostního systému 457
49. Zavržení v evropských společnostech po roce 1815 459
50. Metternich a britská bezpečnostní politika let 1817–1820:
záminka, nebo obrana před revolucí? 466
51. Radikalizace německého národního hnutí:
slavnost na Wartburgu a Sandův atentát 474
52. Metternichovy váhavé reakce: tisk – profesori – studenti 483
53. Z Teplic do Karlových Varů: konference k vnitřní bezpečnosti (1819/20) 494
54. Metternichovy impulzy pro rozvoj a budování ústavy
Německého spolku: vídeňský Závěrečný akt (15. května 1820) 502
55. Terorismus a bezpečnostní politika jako evropský problém:
Anglie, Francie a Metternich 511
56. Dvojsečný meč intervence a „evropský koncert“ – ideologizace 515
57. „Evropský koncert“ a defenzivní bezpečnostní politika 20. let 19. století 520

XII. EKONOM

Metternich jako sociální patriarcha:

- z říšského hraběte raným kapitalistou 527
- 58. Finanční krizový management 527
- 59. Agrární ekonom: zemědělec – vinař – lesník 534
- 60. Raně průmyslový továrník a podnikatel 542

XIII. JARO NÁRODŮ UPROSTŘED PAUPERISMU

Doba předbřeznová 1830–1847 550

- 61. Červencová revoluce 1830 a Metternichův mezinárodní
krizový management 550
- 62. Revoluce v komunikaci – jaro národů – bezpečnost státu 554
- 63. Tolerované následné revoluce 562
- 64. Od Orientu k Rýnu: výzva „koncertu“ velmocí 564
- 65. Celní politika v Metternichově zorném poli 566

XIV. ORGANIZACE VLÁDY

Centra moci – sítě – zájmy – intriky 570

- 66. Pán státní kanceláře 570
- 67. V korzetu „osobní vlády“ za císaře Františka 577
- 68. Odkaz císaře Františka – systém „s blbcem,
který reprezentuje korunu“ 578
- 69. Místo reformy státu krize systému: Metternich proti Kolovratovi 584
- 70. Lobbismus – císařská domácí mocenská politika – stavy 590

XV. REVOLUCE – ÚTĚK – EXIL

1848–1851 599

- 71. Revoluce 1848: „blýskání“, výbuch a útěk 599
- 72. Metternichovo alter ego v anglickém exilu roku 1848/49 607
- 73. Brusel 1849–1851 – taky jedna vize: Metternichův pohled
zpět do zmařené budoucnosti liberální hospodářské politiky 612

XVI. „NA OBSERVATOŘI“:

Závěr života ve Vídni 1851–1859 617

EPILOG

Metternich, postmoderní muž z předmoderní doby 624

PŘÍLOHY

Poděkování namísto doslovu	633
Doslov k paperbackovému vydání	635
Časová osa	636
Poznámky	641
Zkratky	706
Nevydané prameny z archivů	707
Tištěné prameny	709
Odborná literatura	717
Zdroje vyobrazení	738
Jmenný rejstřík	740
Poznámka překladatele	756